

Concernstaf

JAARVERSLAG EXAMENCOMMISSIE

ROTTERDAM
BUSINESS SCHOOL
(RBS)

Instituut
Opleiding/Afdeling

Rotterdam Business School
Bachelor International Business
Master Consultancy and Entrepreneurship
Master International Supply Chain Management
J.G. Vleut

Naam voorzitter Examencommissie

Functie auteur(s)

Voorzitter Examencommissie *Verantwoordelijk directeur*

M. Wit

VERSIEBEHEER

Versienummer	Status en wijzigingen	Datum
1.1	Feedback externe lezer verwerkt	Januari 2024
	Hoofdstuk 3 + 4 aangevuld en rapportage daar waar nodig aangepast	

INHOUDSOPGAVE

1. Managementsamenvatting	5
2. Facilitering en deskundigheid	6
2.1. Faciliteiten	6
2.2. Deskundigheid	7
3. Borgen kwaliteit van tentamens	9
3.1. Inrichting borging kwaliteit van tentamens	9
3.2. Plan en control cyclus EC-TC	10
3.3. Bevindingen borging kwaliteit tentamens International Business	10
3.4. Plan en control cyclus EC-OM	12
4. Borging gerealiseerde leerresultaten	12
4.1. Inrichting borging gerealiseerde leerresultaten	12
4.2. Bevindingen borging gerealiseerde leerresultaten	13
4.3. Uitgebrachte adviezen en opvolging	17
5. Borging examens en diplomering	18
5.1. Examens en diplomering	18
5.2. Verstrekte getuigschriften	18
6. Examinatoren	21
6.1. Aanwijzingsprocedure en profielschetsen	21
6.2. Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen	22
7. Studentgerelateerde zaken	23
7.1. Vrijstellingen	23
7.2. Beoordeling van programma's KiesOpMaat	23
7.3. Fraude en onregelmatigheden bij toetsen	23
7.4. Toetsgerelateerde klachten (tentamenorganisatie)	24
7.5. Hoorzittingen	25
7.6. Beroepszaken bij CBE hoorzittingen	25
8. Vooruitblik en aandachtspunten	25
8.1. Vooruitblik examencommissie	25
8.2. Aandachtspunten voor het College van Bestuur	26

1. Managementsamenvatting

Het jaarverslag van de examencommissie van Rotterdam Business School (RBS) heeft betrekking op de bacheloropleiding International Business en de masteropleidingen International Supply Chain Management (MSC) (Fulltime en Parttime), Consultancy and Entrepreneurship (MCE) en het Premaster programme.

Het studiejaar 2022-2023 was voor de RBS-examencommissie een uitdagend jaar. Een nieuwe voorzitter trad aan en de bemensing van de examencommissie was continu een punt van aandacht.

Vorig jaar is de keuze gemaakt om vanaf het studiejaar 2022-2023 zowel een toetszorg- als een toetsborgcommissie in te stellen. De werkzaamheden van de toetszorgcommissie (een toets beoordelen voordat deze wordt ingezet) vallen dan onder de verantwoordelijkheid van het opleidingsmanagement. De toetsborgcommissie (die een controle uitvoert nadat een toets is afgenomen) onder de verantwoordelijkheid van de examencommissie.

Door omstandigheden kon pas in de tweede helft van het studiejaar worden begonnen met het werven van leden voor de toetsborgcommissie. De respons hierop was minimaal en toen er tegelijkertijd ook een vacature open kwam voor nieuwe leden voor de examencommissie, gaven de sollicitanten hier hun voorkeur aan.

Door het ontbreken van een toetsborgcommissie heeft RBS-examencommissie besloten, voor wat betreft haar borgende taken, de focus te leggen op modules op eindniveau en de eindwerken. Dit betekent ook dat voor het studiejaar 2023-2024 de instelling van een toetsborgcommissie de absolute prioriteit heeft.

Een aandachtspunt voor het komende studiejaar is, om een goede balans te blijven vinden tussen enerzijds de dagelijkse operationele zaken zoals Osiris Zaak en het vasthouden van de beleidsmatige lijn met betrekking tot het waarborgen van de kwaliteit van toetsing en het eindniveau van de opleidingen. Hierbij zal nog meer ingezet worden op het volgen van de PDCA-cyclus.

Het afgelopen jaar zijn er gesprekken gevoerd met de examencommissie van HRBS om te onderzoeken of een verdere samenwerking mogelijk is. Dit heeft geresulteerd in de "Adviesnota Samenvoeging examencommissies HRBS en RBS. De nadere uitwerking daarvan vindt in het studiejaar 2023-2024 plaats.

RBS-examencommissie is betrokken geweest bij de CeQuint accreditatie, die met een positief oordeel is afgesloten.

De RBS-examencommissie kreeg te maken met nieuwe ontwikkelingen zoals het gebruik van ChatGPT/AI. De ontwikkelingen die hierop volgen, gaan zo snel, dat dit zowel van Hogeschool Rotterdam als RBS-examencommissie nog de nodige aandacht zal blijven vergen.

Trots is RBS-examencommissie over de opzet en de werkwijze van het conversieteam, de onderlinge samenwerking en de samenwerking met de stakeholders van de opleidingen.

2. Facilitering en deskundigheid

2.1. Faciliteiten

De samenstelling van de RBS-examencommissie en de beschikbare tijd per examencommissielid zijn in tabel 1 weergegeven. De omvang van de examencommissie bedroeg de voorgaande jaren 1,9 fte.

De examencommissie bestond in het verslagjaar 2022-2023 uit de volgende personen;

Tabel 1. Samenstelling examencommissie Naam	Taak	facilitering	lid sinds
Jack Vleut	voorzitter	0,4 fte	6 december 2021
Suzanne Fagel	vice-voorzitter	0,3 fte	1 september 2018
Klaas van Brakel	extern lid	Declaratiebasis; 60 uur op jaarbasis	1 september 2013
Dionne Markelo	lid	0,2 fte	1 september 2020
Birgitte van Steen	lid	0,3 fte	1 september 2021
Harm Musters	lid	0,2 fte	1 september 2018, lid tot 1 februari 2023
Asta Helsper-Balciunaite	lid	0,2 fte	1 april 2023
Chanamon Euvananont	lid	0,2 fte	1 april 2023
Sanne Albers	lid	0,2 fte	1 april 2023
Lucacia Haverkamp	ambtelijk secretaris	0,9 fte	1 september 2019

In het verslagjaar was er tot 1 februari 2023 1,4 fte beschikbaar voor de examencommissie. Per 1 februari 2023 heeft Harm Musters afscheid genomen van de examencommissie. Het beschikbaar aantal fte bedroeg toen 1,2. Per 1 april 2023 zijn Asta Helsper-Balciunaite, Chanamon Euvananont en Sanne Albers benoemd als lid van de examencommissie. Vanaf dat moment was er 1,8 fte beschikbaar. De ambtelijke ondersteuning bedroeg het gehele studiejaar 0,9 fte.

Aan het begin van het studiejaar had Dionne Markelo al aangegeven dat zij haar werkzaamheden voor de examencommissie per 1 september 2023 wilde beëindigen. De ontwikkelingen binnen RBS en het beleid richting medewerkers, om actief op zoek te gaan naar nieuwe uitdagingen, hebben geresulteerd in het feit dat Suzanne Fagel en Sanne Albers beiden een nieuwe baan hebben gevonden. Met als gevolg dat beiden per 1 september 2023 geen lid meer zijn van RBS-examencommissie.

In het afgelopen jaar zijn Suzanne Fagel en Jack Vleut actief betrokken geweest bij de 'Werkgroep samenvoeging examencommissies HRBS en RBS'. In deze werkgroep hadden ook Bertine van Hillo-Visser, Cora Penning Hol van HRBS en Cor Spee zitting. Deze werkgroep heeft een adviesnota voor de directie opgesteld. In het document wordt ook ingegaan op de facilitering van de examencommissies. Op basis van

'Normering faciliteiten examencommissie' is de omvang van het aantal fte voor de RBS- examencommissie vastgesteld. Deze komt na invulling van het document uit op 3,2 fte. Op basis van dit cijfer en het feit dat drie leden afscheid namen van de examencommissie is er voor de zomervakantie een vacature uitgezet waarin gezocht wordt naar drie leden voor de examencommissie met een omvang van de aanstelling van 0,4 fte per persoon. Per 31 augustus waren er vijf sollicitaties binnengekomen. Daarnaast is besloten de facilitering van de blijvende leden uit te breiden met ingang van het studiejaar 2023-2024

In het studiejaar 2021-2022 was er een toetscommissie die zowel de zorgtaken als borgtaken met betrekking tot de toetsing uitvoerde. Voor het borggedeelte was de toetscommissie gemandateerd door de examencommissie. In lijn met het beleid van Hogeschool Rotterdam is besloten om bij RBS vanaf het academisch jaar 2022-2023 te gaan werken met een aparte toetszorg- en toetsborgcommissie. De toetszorgcommissie valt onder de verantwoordelijkheid van het opleidingsmanagement en de toetsborgcommissie werkt met een mandaat van de examencommissie. Voor de bemensing van de toetsborgcommissie is een vacature uitgezet. De respons hierop viel tegen. Op een vacature die later werd uitgezet voor een lid examencommissie werd wel enthousiast gereageerd. In overleg met het opleidingsmanagement is toen besloten om de focus eerst te leggen op de bezetting van de examencommissie. Dat heeft geresulteerd in de benoeming per 1 april 2023 van de drie eerdergenoemde nieuwe leden. Hierbij is afgesproken dat twee van hen zich specifiek bezighouden met het borgen van de kwaliteit van toetsing. Het opzetten van een toetsborgcommissie is een actiepoint voor het studiejaar 2023-2024. Omdat RBS geen toetsborgcommissie heeft, zal er in het vervolg van het jaarverslag niet ingegaan worden op de vragen die hier betrekking op hebben.

De bezetting en facilitering van de examencommissie zijn besproken met het opleidingsmanagement en de instituutsdirecteur. Uiteindelijk heeft dit aan het einde van het studiejaar geleid tot een 1,8 fte bezetting van de examencommissie en het besluit de examencommissie volgend academisch jaar uit te breiden naar 3,0 fte. Terugkijkend kan vastgesteld worden dat, zeker met betrekking tot het onderwerp toetsborgcommissie, er door het management sneller doorgepakt had kunnen worden.

Overall is de conclusie dat de examencommissie gedurende het jaar te maken heeft gehad met een structurele onderbezetting. Dit heeft extra inspanningen vereist van de leden, waarvoor dank. Door de uitbreiding van het aantal fte volgend jaar, is de verwachting dat de structurele onderbezetting tot het verleden behoort. De aandacht zal dan liggen op het werven van nieuwe leden, het opstellen van een onboarding-proces voor hen, het opzetten van een toetsborgcommissie en het verder invulling geven aan de samenwerking met HRBS.

2.2. Deskundigheid

Voor wat betreft de individuele scholing hebben Birgitte van Steen en Jack Vleut de training 'Leden Examencommissies' gevolgd die wordt aangeboden door de Vereniging van Hogescholen. Deze training was relevant, omdat het inhoudelijk verdieping gaf aan de werkzaamheden als lid van een examencommissie. Verder heeft Jack Vleut als lid van het Platform Voorzitters Examencommissie (PVE) deelgenomen aan een aantal van hun sessies. Collectieve scholingsactiviteiten hebben verder niet plaatsgevonden.

Hieronder in tabel 2 staat aangegeven wie al dan niet beschikt over een BKE- en/of SKE-certificaat.

Tabel 2. Toetsdeskundigheid examencommissie Naam	BKE	SKE
Jack Vleut		In maart 2023 begonnen met SKE
Suzanne Fagel		Bezig met SKE
Klaas van Brakel	ja	
Dionne Markelo		
Birgitte van Steen	ja	
Harm Musters		Bezig met SKE
Asta Helsper- Balciunaite		Bezig met SKE
Chanamon Euvananont	ja	
Sanne Albers	ja	

De focus in het academisch jaar 2023-2024 zal voor de individuele leden liggen op het afronden van hun SKE-traject. In het kader van de onboarding van de nieuwe leden wordt gedacht aan het laten organiseren van een Engelstalige starttraining waarbij ingegaan wordt op de taken en bevoegdheden van een examencommissie.

3. Borgen kwaliteit van tentamens

3.1. Inrichting borging kwaliteit van tentamens

Zoals aangegeven beschikt de RBS-examencommissie op dit moment niet over een toetsborgcommissie. Er is wel een toetszorgcommissie voor zowel de bachelor- als de masteropleidingen. Deze screenen toetsen vooraf, voordat ze worden ingezet. De gegeven feedback kan dan in de toets verwerkt worden voordat deze wordt ingezet. De borging van de kwaliteit van de toetsen, vindt achteraf plaats nadat de toets is afgenomen.

Het afgelopen studiejaar is er op regelmatige basis overleg geweest tussen de toetszorgcommissie en RBS-examencommissie. Onderwerp van gesprek waren onder andere de afstemming van de werkzaamheden en het delen van bevindingen over toetsen. Verder is er in deze overleggen gesproken over de CeQuint accreditatie van IB en de accreditaties die voor de masteropleidingen gepland staan in het studiejaar 2023-2024

Op verzoek van de examencommissie heeft de toetszorgcommissie van IB controles uitgevoerd met betrekking tot een aantal toetsen. Aanleiding hiervoor was in alle gevallen een klacht van een student over een toets. Bij de check door de toetscommissie werden er geen opvallende zaken gevonden. Er was voor RBS-examencommissie dan ook geen aanleiding om nader onderzoek te doen.

De borging van de kwaliteit van de tentamens was dit studiejaar belegd bij RBS-examencommissie. Vanaf april hebben twee leden zich daar specifiek mee beziggehouden. In principe wordt er gewerkt met een vierjaren cyclus waarin alle toetsen eens per vier jaar worden beoordeeld. Het kan voorkomen dat toetsen prioriteit krijgen als daar aanleiding toe is. Gezien de eerder geschetste situatie met betrekking tot de bezetting, is dit studiejaar de keuze gemaakt om alleen te kijken naar een selectie van toetsen op eindniveau.

De werkwijze met betrekking tot de toetsborging is dat alle relevante documenten (moduleomschrijving, toetsmatrijs, correctiemodel en gemaakte werken) worden opgevraagd. Op basis hiervan wordt onder andere gekeken naar de constructive alignment, of de toets van het juiste niveau is, of de leerdoelen worden getoetst, het beoordelingsformulier correct wordt gehanteerd en of de beoordeling navolgbaar tot stand is gekomen. De bevindingen worden besproken met de toetsverantwoordelijke. Overall bevindingen worden gedeeld en besproken met het opleidingsmanagement. Naar aanleiding van het gesprek worden actiepunten geformuleerd. Deze maken een vast onderdeel uit van de agenda met het opleidingsmanagement.

In het jaarverslag van 2021-2022 werden met betrekking tot de toetsen op eindniveau de volgende aanbevelingen gegeven:

- Zorg dat de feedback verwerkt wordt bij onvoldoende beoordeelde modules (waaronder Internship),
- Draag daar waar noodzakelijk zorg voor de betrokkenheid van twee examinatoren (4-ogen principe).
- Zorg voor een gedegen constructive alignment.
- Zorg voor goed vindbare modulehandleidingen en heldere rubrics/beoordelingsformulieren waarop de examiner een uitspraak doet over de vraag of de competenties zijn behaald.

Bij de borgingsactiviteiten dit jaar is ook gekeken of bovengenoemde aanbevelingen in de aangeleverde documenten zijn terug te zien.

Eerder is naar voren gekomen dat de moduleomschrijving en het proces met betrekking tot de beoordeling van de module Internship verbetering behoeften. Deze bevindingen zijn besproken met de modulehouder en waren ook onderwerp van gesprek in het overleg met het opleidingsmanagement. Naar aanleiding hiervan is de moduleomschrijving aangepast en is het proces nog eens goed doorgelicht. De examencommissie is hierover geïnformeerd en was positief over de aanpassingen die zijn aangebracht. Om te achterhalen of de aanpassingen in de praktijk ook tot een positiever oordeel leiden over de module, is deze module in de steekproef meegenomen.

3.2. Plan en control cyclus EC-TC

In het academisch jaar 2022-2023 is dit niet van toepassing voor RBS-examencommissie vanwege het ontbreken van een toetsborgcommissie.

3.3. Bevindingen borging kwaliteit tentamens International Business

Bij de opleiding IB is er sprake van twee varianten. De reguliere variant duurt vier jaar waarbij een student 240 EC's behaalt. De Fast Track IB (FT) omvat een programma van drie jaar waarbij 180 EC's kunnen worden behaald. Alleen als studenten een vwo-diploma of een daaraan gelijkgesteld diploma uit het buitenland hebben, kunnen ze aan het Fast Track programma deelnemen. De modules die op eindniveau getoetst worden verschillen tussen beide varianten. Als een module enkel in het Fast Track programma op eindniveau getoetst wordt, wordt dit aangegeven door (FT) achter de modulenaam te zetten.

- Internship (BPPLC122R3) (FT)

De omschrijving van de opdracht, het stageproces, de leeractiviteiten, de rollen en verantwoordelijkheden van alle actoren zijn duidelijk omschreven.

Er wordt een groot aantal leerdoelen en beoordelingscriteria genoemd. Dit kan verwarrend zijn. Het is van belang om een duidelijk geformuleerd doel te hebben. Het zou interessant kunnen zijn om de prestaties van de student bij de stageorganisatie als een leeruitkomst mee te nemen. Het werken van de student binnen de stageorganisatie zou dan als het centrale doel van de stage kunnen gelden.

De beoordelingscriteria worden niet altijd consistent gebruikt in de verschillende documenten. Het competentieniveau kan duidelijker omschreven worden. De beoordeling vindt plaats door een examinerator die ook de begeleider is. De feedback in de beoordelingen kan duidelijker en kan ook meer substantie hebben.

- International Entry Strategy (IBPIES121FT1) (FT)

In het reguliere IB-programma zijn onderdelen van deze module op niveau 2 en niet op niveau 3. Dit blijkt ook uit de uitwerking. De vraag is waarom dit binnen Fast Track een module op eindniveau is.

De berekening van de cijfers moet meer expliciet aangegeven worden. De cijfers staan wel in Osiris maar zijn niet terug te vinden in de formulieren op Brightspace.

Bij het onderdeel Organisations and People (O&P) is de uitwerking van de groepsopdracht niet helemaal duidelijk. Er is een groepsdeel, studenten doen zelf individuele onderdelen en daar komt een gezamenlijke conclusie uit.

Bij het onderdeel Finance blijkt dat de hoeveelheid feedback per student verschilt. Sommige krijgen het per onderdeel, anderen enkel aan het einde. De feedback is wel duidelijk. De cijfers in Osiris komen niet overeen met die in Brightspace.

Commerce Value Creation and Innovation II-Project (IBPVC1223R3-C)

De inhoud van het rapport is van belang om het eindniveau te behalen. Er is een duidelijke link met de business omgeving. De onderwijsactiviteiten zijn duidelijk gericht op real-life business issues. Het project en hetgeen verwacht wordt/deliverables zijn helder omschreven. De link tussen de PLO's en beoordelingscriteria in de rubric dient explicieter gemaakt te worden. De vraag is echter of de genoemde beoordelingscriteria geschikt zijn voor een mondelinge toets, zeker ook als in ogenschouw wordt genomen dat hiervoor 15 minuten per student beschikbaar zijn. In het rapport wordt alleen het onderzoek beoordeeld, terwijl TWM24 geen deel uitmaakt van de module leeruitkomsten. Onduidelijk is wat de rol van het rapport is (het telt voor 30% mee voor het eindcijfer) bij het bepalen van het eindniveau van de module. Het wordt namelijk niet op eindniveau beoordeeld. De onderbouwing van de cijfers kan sterker. De feedback laat te beperkt zien hoe de student scoorde op de criteria. Het eindcijfer (30% rapport, groepspresentatie en Q&A) ontbreekt.

- Commerce O&C Value Creation and Innovation II-Project (IBVC11221R3-O)

Dit is een goed geborgde module. Zowel de omschrijving van de module zelf als de opdrachtomschrijving zijn helder. Er wordt een duidelijke link aangebracht tussen de leerdoelen en het doel van de toets. De namen van de assessoren ontbreken. Aangegeven dient te worden hoe het vierogen principe wordt toegepast. Uit de begeleidende e-mail blijkt dat dit gebeurt op basis van een steekproef.

Aanbevelingen

Voordat ingegaan wordt op de aanbevelingen naar aanleiding van de toetsborgingsactiviteiten dient opgemerkt te worden dat het opvragen van de gevraagde informatie een tijdrovend proces is waarbij makkelijk fouten gemaakt kunnen worden. Dit heeft te maken met dat enerzijds modulecodes nog weleens veranderen en anderzijds dat de gevraagde informatie niet op een centrale plaats opgeslagen wordt. De eerste aanbeveling heeft hierop dan ook betrekking.

Algemeen

1. Zorg dat alle documenten met betrekking tot moduleomschrijvingen, toetsen en dergelijke op een centrale plaats opgeslagen worden.
2. Geef duidelijk aan wat het competentieniveau van een module is.
3. Zorg dat beoordelingscriteria zowel in de moduleomschrijving als de beoordelingsformulieren in lijn zijn met elkaar.
4. Zorg dat de feedback voor studenten duidelijk en bruikbaar is.
5. Geef meer expliciet aan wanneer het 4-ogen principe van toepassing is en hoe hier invulling aangegeven wordt.

Specifiek

6. Goed om te zien dat bij Internship de moduleomschrijving, processen en dergelijk nu duidelijk omschreven zijn. Overweeg om de prestaties van de student bij de stageorganisatie als een leeruitkomst mee te nemen.
7. Bepaal of International Entry Strategy in het FT-programma daadwerkelijk als een module op eindniveau gekwalificeerd dient te worden.

8. In het FT-programma draaide Brightspace het afgelopen jaar als pilot. Zorg dat alle gevraagde informatie in Brightspace staat en dat de informatie in Brightspace en Osiris op elkaar aansluit.
9. Zorg dat bij Commerce Value Creation and Innovation II-Project de beoordelingscriteria passend zijn voor een mondelinge toets. Maak duidelijk wat de rol van het rapport is, nu dit onderdeel niet op eindniveau wordt getoetst.

Als de aanbevelingen van dit jaar vergeleken worden met die van vorig jaar, dan zijn het 4-ogen principe en het centraal opslaan van informatie, vorig jaar ook al genoemd. In het overleg met het opleidingsmanagement zullen deze, evenals de andere aanbevelingen, terugkomen op de agenda van het gezamenlijke overleg en zal hier extra nadruk op gelegd worden.

3.4. Plan en control cyclus EC-OM

Met het opleidingsmanagement vindt vier keer per jaar een overleg plaats. Het onderwerp toetskwaliteit in het algemeen en de acties met betrekking tot eerder en hierboven aangegeven aanbevelingen maken een onderdeel uit van de agenda. Per overleg wordt besproken wat de ontwikkelingen zijn met betrekking tot de uitvoering van de aanbevelingen. Opleidingsmanagement is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de aanbevelingen. De examencommissie heeft hierbij een controlerende functie. De controle kan tussentijds plaatsvinden als de examencommissie wordt geïnformeerd over de uit te voeren acties en de resultaten daarvan. Het kan ook cyclisch plaatsvinden door bijvoorbeeld een module als Internship ook in het jaar daarna mee te nemen in de borgingscyclus. Zoals dit jaar het geval is geweest.

Goed om te zien is dat de eerdere feedback met betrekking tot Internship tot concrete verbeteracties heeft geleid. Als het gaat om het op een centrale plek opslaan van documenten en de toepassing van het 4-ogen principe, dan zijn dat punten die ook het komend studiejaar op de agenda blijven staan en aandacht behoeven.

4. Borging gerealiseerde leerresultaten

4.1. Inrichting borging gerealiseerde leerresultaten

Voor de examencommissie is het borgen van de gerealiseerde leerresultaten van de opleidingen één van haar belangrijkste taken. De RBS-opleidingen kennen een opleidings- of beroepsprofiel met kwalificaties die op eindniveau behaald dienen te worden. Jaarlijks wordt per opleiding vastgesteld binnen welke programmaonderdelen eindkwalificaties op eindniveau worden beoordeeld.

Voordat een diploma wordt uitgereikt controleert de examencommissie het dossier van de student in Osiris. Hierbij wordt gecheckt of het benodigde aantal studiepunten is behaald. Dit gebeurt voor ieder dossier individueel. Examinatoren die betrokken zijn bij het eindniveau van de opleiding voldoen aan specifieke criteria. Verder screent de examencommissie jaarlijks een aantal eindwerken per opleiding.

De examencommissie heeft in 2022-2023 een onderzoek ingesteld naar de gerealiseerde leerresultaten bij de bacheloropleiding International Business (IB) en de masteropleidingen MCE en MSC. Dit is gedaan conform het beleids- en jaarwerkplan. Het betreft een steekproef van het

afstudeerprogramma van de toetsbare onderdelen op eindniveau van IB¹. Bij de masteropleidingen is er gekeken naar de eindwerken. Steekproefsgewijs heeft er een screening plaatsgevonden op de eindwerken en de bijbehorende handleidingen en beoordelingsformulieren.

Opleiding	Eindwerken + handleiding	Aantal
Bachelor International Business	x	10
Bachelor International Business pilot Design Thinking	x	3
Master in Consultancy and Entrepreneurship	x	4
Master in International Supply Chain Management	x	4

Bij de screening van de eindwerken is er gebruikgemaakt van een screeningsformulier. Hierbij wordt zowel gekeken naar criteria met betrekking tot het dossier als naar criteria met betrekking tot de kwaliteit van de beoordeling.

Voor de bacheloropleiding IB zijn er tien reguliere eindwerken gescreend en drie uit de afstudeerpilot 'Design Thinking'. Van zowel de masteropleiding MCE al MSC zijn er vier eindwerken in de steekproef meegenomen. Drie leden van de examencommissie en het externe lid hebben de steekproef uitgevoerd.

4.2. Bevindingen borging gerealiseerde leerresultaten

Hieronder worden per opleiding de bevindingen weergegeven, conclusies geformuleerd en aanbevelingen gegeven.

Bachelor International Business

Bevindingen

Het eindwerk betreft een scriptie. In de afstudeerhandleiding is geen toetsmatrijs opgenomen. De operationalisering van de PLO's in de de beoordelingscriteria kan beter. Het lijkt erop dat sommige PLO's zijn toegevoegd aan de rubrics zonder een duidelijk verband met de omschreven criteria. De vraag die dan opkomt is of ze dan ook werkelijk getoetst worden.

De gezamenlijke beoordelings-formulieren zijn gedeeld met de examencommissie. Het is van belang om daarnaast ook de individuele beoordelingsformulieren te ontvangen. De feedback in de

¹ De bevindingen met betrekking tot de modules zijn terug te vinden in hoofdstuk 3..

beoordelingsformulieren voor de eindwerken is duidelijk en bevat helder omschreven verbeterpunten. De feedback is in het algemeen in lijn met het toegekende cijfer. In een geval bestaat hier twijfel over: de gegeven feedback lijkt het toegekende cijfer niet te rechtvaardigen. Bij de beoordelingsformulieren voor de mondelinge verdedigingen is de feedback soms niet duidelijk genoeg om het cijfer te rechtvaardigen.

Een aandachtspunt is de invulling van de vereiste onderdelen van de beoordelingsformulieren. In het merendeel van de gevallen ontbreekt het eindcijfer op het beoordelingsformulier van de mondelinge verdediging. In een aantal gevallen zijn de tijd en de datum van de mondelinge verdediging niet ingevuld, ontbreekt het studentnummer of worden de namen van de assessoren niet genoemd. In de beoordelingsformulieren die vorig jaar werden gehanteerd, was het nog een vereiste dat de assessoren hun handtekening zetten. Onduidelijk is waarom dit nu niet meer vereist wordt.

Een check in Praktijklink laat zien dat bij de afgesloten dossiers van drie studenten het getekende contract ontbreekt. Het dossier van een student is nog niet afgesloten. Aan dit dossier dienen nog het getekende contact en het research design toegevoegd te worden.

Conclusie

De toetsmatrijs ontbreekt. De operationalisering van de PLO's in de beoordelingscriteria kan beter. De beoordelingen van de scripties zijn navolgbaar en in lijn met het toegekende cijfer. In de beoordelingsformulieren van de mondelinge verdediging is dit minder het geval. Met betrekking tot de dossiervorming zijn nog slagen te maken. Niet altijd zijn gevraagde onderdelen ingevuld of zijn de dossiers compleet.

Aanbevelingen

- Voeg de toetsmatrijs toe in de afstudeerhandleiding.
- Zorg voor een passende operationalisering van de PLO's in de beoordelingscriteria.
- Verbeter de navolgbaarheid van de beoordeling van de mondelinge verdediging.
- Zorg dat alle gevraagde informatie in de beoordelingsformulieren ingevuld wordt.
- Zorg dat in Praktijklink alle gevraagde onderdelen geüpload worden.
- Zorg dat naast de gezamenlijke beoordeling ook de individuele beoordelingen beschikbaar zijn.

Bachelor International Business pilot Design Thinking

Bevindingen

Het eindwerk betreft een solution report. De gezamenlijke beoordelingsformulieren zijn aangeleverd. De toetsmatrijs ontbreekt in de aangeleverde afstudeerhandleiding. De beoordelingsformulieren van het eindwerk en de mondelinge verdediging zijn er ook niet in opgenomen. Er wordt aangegeven dat deze later volgen. Er is geen duidelijke link tussen de leeruitkomsten en hetgeen staat in het beoordelingsformulier. De zes fases zoals genoemd in het beoordelingsformulier komen niet overeen met de leeruitkomsten en dekken deze ook niet helemaal. Het is van belang dat er een duidelijke link wordt aangebracht tussen de leeruitkomsten en het beoordelingsformulier. Dit verhoogt de transparantie voor zowel de student als de examinatoren.

De feedback in het beoordelingsformulier is duidelijk en geeft de student handvatten over wat verbeterd kan worden. De feedback sluit aan op de gestelde vragen bij de fases zoals benoemd in het formulier. De gegeven feedback sluit soms niet helemaal aan op het gegeven cijfer. De feedback doet vermoeden dat het cijfer lager is, dan daadwerkelijk het geval is.

In Praktijklink zijn twee dossiers compleet. Bij het derde dossier ontbreekt de presentatie van de mondelinge verdediging.

Conclusie

De toetsmatrijs ontbreekt. De gezamenlijke beoordelingen zijn gedeeld. Er is geen duidelijke link tussen de leeruitkomsten en de omschrijvingen in de het beoordelingsformulier. De feedback is duidelijk en helpend. In een enkel geval zijn niet alle onderdelen in Praktijklink gezet.

Aanbevelingen

- Voeg de toetsmatrijs toe in de afstudeerhandleiding
- Zorg voor een duidelijke link tussen de leeruitkomsten en de beoordelingscriteria.
- Zorg dat in Praktijklink alle gevraagde onderdelen worden geüpload.
- Zorg dat naast de gezamenlijke beoordeling ook de individuele beoordelingen beschikbaar zijn.

Het Graduation Design Team heeft de pilot geëvalueerd. De bevindingen hiervan zijn onder andere met de examencommissie gedeeld en besproken. Bij het vervolgtraject is de examencommissie actief betrokken in een adviserende rol.

Master in Consultancy and Entrepreneurship

Bevindingen

Het eindwerk betreft een business solution report. De studentproducten en het finale beoordelingsformulier zijn aangeleverd. De student levert gedurende het proces een aantal deliverables op, die apart worden beoordeeld. De cijfers hiervan zijn in het eindbeoordelingsformulier opgenomen. De toetsmatrijs is weergegeven in de moduleomschrijving. De vier geformuleerde leerdoelen zijn niet duidelijk gekoppeld aan de beoordelingscriteria in het beoordelingsformulier. De formulering is meer gericht op de vorm dan de inhoud van de competenties. In de beoordelingsformulieren zijn 33 criteria geformuleerd. De ingevulde beoordelingsformulieren komen niet overeen met het beoordelingsformulier dat is opgenomen in de moduleomschrijving.

De gegeven feedback is summier. Niet duidelijk is hoe kwalificaties zoals 'voldoende' en 'goed' zich vertalen in cijfers. Meer concrete feedback met een duidelijke verwijzing naar het rapport zou de beoordeling inzichtelijker en transparanter maken.

In Praktijklink zijn geen dossiers van Business Solution Design terug te vinden.

Conclusie

De geformuleerde leerdoelen zijn niet duidelijk gekoppeld aan de criteria in het beoordelingsformulier. Het gebruikte beoordelingsformulier komt niet overeen met het beoordelingsformulier dat is opgenomen in de moduleomschrijving. De gegeven feedback is vaak erg algemeen en summier. Onduidelijk is hoe kwalificaties vertaald worden naar cijfers. In Praktijklink zijn geen dossiers van Business Solution Design terug te vinden.

Aanbevelingen

- Zorg voor een duidelijke koppeling van de leerdoelen aan de criteria in het beoordelingsformulier.
- Zorg dat overal het correcte beoordelingsformulier gehanteerd wordt.
- Geef meer concrete en gerichte feedback met een duidelijke verwijzing naar het rapport.
- Maak inzichtelijk hoe kwalificaties vertaald worden naar cijfers.

- Zorg dat de complete dossiers van Business Solution Design in Praktijklink worden gezet.

Master in International Supply Chain Management

Bevindingen

Het eindwerk betreft een scriptie. De afstudeerhandleiding is niet altijd goed leesbaar. Dit wordt vooral veroorzaakt door afbeeldingen die wazig zijn. Het beoordelingssjabloon is gestructureerd volgens de onderdelen van het eindwerk. Het is niet helemaal duidelijk hoe de punten worden toegekend per onderdeel. Er worden in de toetsmatrijs acht competenties genoemd. Dit zijn echter onderzoekscompetenties. Er wordt geen duidelijke link gelegd met supply chain management. Beide examinatoren vullen een gezamenlijk formulier in. Het is dus niet duidelijk wat hun eigen oordeel is. Meer concrete, objectieve feedback met expliciet verwijzingen naar het rapport zou de beoordeling inzichtelijker en transparanter maken.

Supply chain management kan als onderwerp meer specifiek terugkomen bij de competenties. Ook is het van belang om bij de beoordeling te zien dat beide examinatoren onafhankelijk van elkaar tot een oordeel zijn gekomen. De dossiers in Praktijklink zijn compleet en afgesloten.

Conclusie

De afstudeerhandleiding is niet altijd goed leesbaar. Het gezamenlijke beoordelingsformulier is aangeleverd. Puntentoekenning per onderdeel is niet altijd helder. De acht genoemde competenties hebben betrekking op onderzoek; een duidelijke link met supply chain management ontbreekt.

Aanbevelingen

- Zorg voor een goed leesbare afstudeerhandleiding.
- Geef duidelijker aan wat de puntentoekenning per onderdeel is.
- Kijk nog eens goed naar de competenties. Het lijkt van belang om een duidelijke link met supply chain management aan te brengen.
- Zorg dat naast de gezamenlijke beoordeling ook de individuele beoordelingen beschikbaar zijn.

CeQuint accreditatie International Business

De opleiding International Business is geaccrediteerd in kader van het verkrijgen van een 'Certificate for Quality in Internationalisation'. De examencommissie heeft bij deze accreditatie aan een van de panelrondes deelgenomen. De accreditatie is positief afgesloten. Het eindoordeel van The European Consortium for Accreditation in Higher Education luidt:

"The panel considers the IB programme to be a truly international programme due to the curriculum that combines business theory with the development of relevant professional skills and languages. The programme focuses on the development of intercultural competences among students and staff, enabling them to thrive in an international study and work environment. The panel therefore advises to award the Certificate for Quality in Internationalisation."

Externe validering

Ook dit jaar was er een externe examiner aangewezen voor de reguliere masterprogramma's. Deze persoon is gepromoveerd en werkzaam bij andere (vergelijkbare) masteropleidingen. De externe examiner is ingezet als examiner bij een aantal eindwerken van MSC. De inzet van de externe

wordt gebruikt als een extra, onafhankelijke check op het eindniveau van de masteropleiding. Tevens dient het als benchmark voor de interne examinatoren.

Het externe lid van de examencommissie is betrokken geweest bij de screening van eindwerken van International Business pilot Design Thinking.

4.3. Uitgebrachte adviezen en opvolging

Bachelor International Business

Vorig jaar werd vastgesteld dat beoordeling van de scripties beter onderbouwd kon worden. Het is positief om te zien dat de opleiding hierin stappen heeft gezet. De beoordelingen zijn duidelijk, geven gericht feedback en het gegeven cijfer sluit hierop aan.

Evenals dit jaar, is vorig jaar geconcludeerd dat de rubric niet duidelijk maakt of de eindkwalificaties ook daadwerkelijk getoetst worden, dat er een summiere onderbouwing is voor het cijfer van de mondelinge verdediging en dat niet alle onderdelen in Praktijklink staan. Deze adviezen zullen ook volgend jaar op de agenda gezet worden in het overleg met opleidingsmanagement en de afstudeercoördinatoren.

Master in Consultancy and Entrepreneurship

De rubrics, die vorig jaar niet in de modulehandeling waren opgenomen, zijn hierin nu wel terug te vinden. De adviezen die eerder zijn gegeven met betrekking tot het aanbrengen van een duidelijke koppeling tussen de leerdoelen en de criteria in het beoordelingsformulier en het geven concrete en gerichte feedback blijven staan. De zullen meegenomen worden in het overleg met het opleidingsmanagement en de verantwoordelijken binnen de masteropleiding voor het vak Business Solution Report.

Master in International Supply Chain Management

Met betrekking tot deze masteropleiding zijn vorig jaar geen adviezen uitgebracht.

5. Borging examens en diplomering

5.1. Examens en diplomering

De examencommissie heeft de overtuiging dat zowel de bachelor- als ook de masterprogramma's voldoende samenhang vertonen op basis van de in het toetsplan omschreven criteria van active learning, contextual learning, student-centered learning en constructivism. De examencommissie heeft kennisgenomen van de in het toetsplan omschreven principes omtrent assessment for learning en constructive alignment en de uitwerking daarvan in het 'toetspaleis'. De examencommissie heeft weet van de de formatieve en summatieve toetsen, de verschillende toetsvormen en de verdeling van de PLO's. De toetsing van de PLO's op eindniveau is helder beschreven in het toetsplan. Door middel van de eerder omschreven controle activiteiten heeft de examencommissie de overtuiging dat zowel bij de bachelor- als ook masterprogramma's 'het geheel der dingen' een logisch en samenhangend programma is wat leidt tot het betreffende getuigschrift.

De uitfasering van de programma's IBL, IBM en TMA heeft in augustus 2023 zijn beslag gekregen. Door deze uitfasering en de overgang van studenten van de uitgefaseerde programma's naar het IB-curriculum is er het afgelopen jaar een conversie team ingesteld. Hierbij waren zowel de Curriculum Commissie, de afdeling Student Affairs, de beleidsmedewerker RBS als de examencommissie betrokken. In verschillende sessies zijn alle individuele dossiers van 4+-studenten doorgenomen om te bepalen wat zij nog moeten doen om hun opleiding succesvol af te sluiten. Dit is uitgevoerd aan de hand van een aantal duidelijke criteria. In de praktijk heeft dit dusdanig goed gewerkt om het conversieteam ook volgend studiejaar te continueren.

Om de validiteit van het getuigschrift te waarborgen wordt de geslaagdenlijst iedere maand gecontroleerd. Er wordt onder andere gekeken naar het aantal behaalde studiepunten, de juistheid van de gegevens op het diploma en of er al dan niet sprake is van cum laude. Bij het tekenen van het getuigschrift wordt altijd nog een extra check gedaan of de geboorteplaats wel correct is aangegeven. In het verleden is het namelijk weleens voorgekomen dat de geboorteplaats ontbrak of dat in plaats daarvan het geboorteland werd genoemd.

Om fouten in het proces zoveel mogelijk uit te sluiten zou de RBS-examencommissie het diplomaproces, inclusief het opmaken van het getuigschrift en het zetten van de handtekening en parafen door de (vice)voorzitter van de examencommissie, graag willen digitaliseren. Dit is al een gesprekspunt in het overleg met de directie en de voorzitter van de examencommissie HRBS.

5.2. Verstrekte getuigschriften

Maandelijks is er door de examencommissie een diplomavergadering gehouden. Wel is dit studiejaar besloten om de diplomavergadering op een iets later tijdstip te houden. Dit om ervoor te zorgen dat ook studenten die hun opleiding succesvol afronden op de laatste dag van een maand, ook meegenomen kunnen worden in de geslaagdenlijst van die maand. Hieronder een overzicht van het aantal uitgereikte propedeutische getuigschriften, bachelorsdiploma's en masterdiploma's.

Aantal bachelor getuigschriften per opleiding per jaar

Opleiding	2022-2023	2021-2022	2020-2021
-----------	-----------	-----------	-----------

IBL	16	67	149
TMA	31	33	89
IBMS	48	119	273
IB	337	160	-
Totaal	432	379	511

In het studiejaar 2022-2023 was het de laatste mogelijkheid voor studenten om nog een bachelorsdiploma te behalen voor de opleidingen IBL, TMA en IBMS. 95 studenten hebben hier nog gebruik van gemaakt. De overige studenten hebben een IB-diploma ontvangen. Ten opzichte van het vorige jaar is er stijging waar te nemen in het aantal uitgereikte getuigschriften.

Aantal propedeutische getuigschriften per opleiding per jaar

Opleiding	2022-2023	2021-2022	2020-2021
IBL	0	0	39
TMA	0	3	80
IBMS	0	4	220
IBS	0	0	29
IB	396	356	214
Totaal	396	363	582

Het afgelopen jaar zijn er enkel propedeutische getuigschriften uitgereikt voor de opleiding IB.

Aantal master getuigschriften per opleiding per jaar

Opleiding	2022-2023	2021-2022	2020-2021
MCE	42	23	27
MFA	0	4	12
MSC	117	102	93
Totaal	159	129	132

Bij de beide masteropleidingen is er een duidelijke toename te zien in het aantal uitgereikte getuigschriften.

6. Examinatoren

6.1. Aanwijzingsprocedure en profielschetsen

Het aanwijzen van examinatoren is op de gebruikelijke wijze voortgezet waarbij de voordracht door de onderwijsmanagers wordt gedaan. Volgens de HR-omschreven processen (Reglement Examencommissies en examinatoren) alsook de omschrijving in de Handreiking Examencommissies heeft de examencommissie ook het afgelopen jaar een overzicht (assessorenregister) bijgehouden van alle kandidaten volgens een kwalitatieve indeling. Dit om een zo goed mogelijk beeld te hebben van de beschikbare toetsdeskundigheid en hiermee in samenhang deskundige examinatoren aan te wijzen als belangrijke waarborg voor goede toetsing. De centraal vastgestelde profielschets biedt houvast om criteria te stellen. In het register wordt bijgehouden voor welke deelgebieden een examinerator is aangewezen. Er wordt onderscheid in de benoeming gemaakt tussen;

- Core Domain: Languages
- Core Domain: Business
- Core Domain: 21st Century Skills
- Final level
 - Research
 - Thesis

Een examinerator wordt benoemd voor een of meerdere van bovenstaande onderdelen. Zodoende hoopt de examencommissie meer zekerheid te hebben dat de examinatoren beschikken over onderwijskundige kennis en vaardigheden wat betreft het opstellen van toetsen, het vaststellen van de beoordelingswijze en -norm, het organiseren van toetsing en het kunnen analyseren van de toetsresultaten op basis van de gegeven richtlijnen. In het register is ook opgenomen of een examinerator al dan niet een BKE/SKE-certificaat heeft behaald. In dit studiejaar was dit nog geen criterium dat een rol speelde bij de benoeming van de examinatoren. De benoemde examinatoren ontvangen per mail een persoonlijke benoemingsbrief. Deze is ondertekend door de voorzitter van de examencommissie.

Waar de kwaliteitsborging in het geding is, heeft de examencommissie de bevoegdheid een aanwijzing te beëindigen. Dit is het afgelopen studiejaar niet aan de orde geweest.

Overigens is de examencommissie zich bewust van haar verantwoordelijkheid in het aanwijzen of (her)benoemen van examinatoren. Zij kan, op grond van disfunctioneren, ook het besluit nemen om een examinerator niet te herbenoemen. Ook dit is het afgelopen studiejaar niet aan de orde geweest.

Het behalen van een BKE-certificaat door examinatoren heeft het afgelopen studiejaar hoog op de agenda gestaan. Met het opleidingsmanagement is overleg geweest over het monitoren van de voortgang en er zijn ook diverse acties uitgezet. Dit heeft beleid heeft succes gehad, omdat een groot aantal examinatoren het BKE-traject succesvol heeft afgesloten. Het behalen van een BKE/SKEcertificaat zal ook het komend studiejaar een aandachtspunt blijven, omdat het vanaf volgend jaar ook een criterium is, om iemand al/dan niet als examinerator te benoemen.

6.2. Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen

In het kader van de OER heeft de examencommissie drie algemene richtlijnen opgesteld 1.

- Richtlijnen voor de constructie van tentamens;
- 2. Richtlijnen voor de afname van tentamens.
- 3. Richtlijnen voor het beoordelen en vaststellen van de uitslag.

De toetszorgcommissies checkt de toetsen voordat deze worden ingezet. Hiervoor wordt een format met duidelijke criteria gehanteerd.

In het studiejaar 2022-2023 zijn er geen nieuwe richtlijnen en aanwijzingen afgegeven.

7. Studentgerelateerde zaken

7.1. Vrijstellingen

In het OER staat vermeld op welke gronden vrijstellingen verleend kunnen worden voor het afleggen van een of meer tentamens. Vrijstellingen worden op individueel niveau verleend. Het is aan de student om met cijferlijsten, moduleomschrijvingen en dergelijke het verzoek te onderbouwen. Alle verzoeken worden voor advies voorgelegd aan de Curriculum Commissie. Deze kan het verzoek namelijk het best inhoudelijk beoordelen. In dit studiejaar zijn er zeven verzoeken voor vrijstellingen binnengekomen. In alle gevallen is het advies van de Curriculum Commissie overgenomen.

Een belangrijk aandachtspunt zijn de studenten die bij een andere opleiding IB na twee jaar een negatieve BSA hebben gekregen en zich dan bij de opleiding IB van RBS inschrijven. Vaak wordt dan om vrijstellingen gevraagd en tot op heden zijn deze ook vaak toegewezen. De vraag is echter of deze studenten geen te groot risico vormen om later in de pool van langstudeerders terecht te komen. Het lijkt zinvol om hier intern de discussie over aan te gaan.

7.2. Beoordeling van programma's KiesOpMaat

Als een student op een andere hogeschool een minor wil volgen, dient de examencommissie hier toestemming voor te geven. Hiervoor hanteert de RBS-examencommissie de procedure zoals deze in Osiris zaak is weergegeven. Aanvragen worden in Osiris gedaan, afgehandeld en gearchiveerd. Dit zorgt in de praktijk voor een efficiënte werkwijze. Criteria om een aanvraag goed te keuren zijn de relevantie van minor voor het gevolgde studieprogramma en of er geen inhoudelijke overlap met het programma is.

Dit studiejaar zijn er 25 verzoeken binnengekomen.

7.3. Fraude en onregelmatigheden bij toetsen

In het studiejaar 2022-2023 zijn er 131 meldingen van vermoedelijke fraude gedaan bij de examencommissie. Fraudemeldingen worden via Osiris Zaak aangebracht door de docent of medewerker. Door de ambtelijk secretaris en de examencommissieleden die fraude in hun pakket hebben, wordt een eerste check uitgevoerd met betrekking tot het aangeleverde bewijs. De betrokken student wordt daarna uitgenodigd voor een hearing om zijn/haar kant van het verhaal te vertellen. In een aantal gevallen is het noodzakelijk om nog nader onderzoek uit te voeren. Het streven is om twee weken na de hearing tot een besluit te komen.

In 99 van de 131 is fraude of een onregelmatigheid bewezen geacht en is er een sanctie of maatregel opgelegd. De volgende vormen van fraude/onregelmatigheden zijn geconstateerd:

- In 48 gevallen is er plagiaat vastgesteld.
- 15 studenten hadden een Remindo toets niet in de klas gemaakt en de presentielijst ook niet getekend.
- In de tweede helft van het studiejaar is bij 15 studenten vastgesteld dat ze Chat GPT/AI hebben gebruikt bij het maken van hun opdracht.
- In 11 gevallen is vastgesteld dat de student bij digitale tentamens antwoorden/aantekeningen met 'knippen en plakken' in het tentamen heeft gezet.

- Vijf studenten hebben zich tijdens de afname van een tentamen niet gehouden aan de regels die zijn opgesteld met betrekking tot proctoring.
- Bij een student was er sprake van zelfplagiat.
- Een student heeft een interview gefalsificeerd.
- Een student heeft een tentamen op de eigen laptop gemaakt in plaats van op de vaste pc in het toetslokaal.

De standaardmaatregel van de examencommissie is ongeldigverklaring van het betreffende tentamen, de notitie Fraude bij het betreffende tentamen en uitsluiting van deelname aan de herkansing van het betreffende tentamen gedurende het academisch jaar. Hiervan wordt afgeweken op basis van een escalatieladder (plagiat) en op basis van moverende argumenten van de student.

Er is een escalatieladder met betrekking tot plagiat. Annotatiefouten (bronvermelding, APA, gebrekkige parafrase) worden bij eerstejaarsstudenten lichter bestraft dan bij ouderejaars studenten; en annotatiefouten worden tevens lichter gestraft dan andere vormen van fraude (plagiat van het werk van een medestudent). Als lichtere straf wordt vaak gekozen voor ongeldigverklaring van het tentamen, maar wordt het de student toegestaan om aan de herkansing deel te nemen.

Het gebruik van Turnitin is een belangrijk hulpmiddel om fraude vast te stellen. Het wordt ook ingezet om het gebruik van ChatGPT/AI aan te tonen. De flowchart zoals deze is opgesteld door de hogeschool vormt de basis voor het vaststellen van fraude door het gebruik van ChatGPT/AI. Als eerste actie is nu in de modulebeschrijvingen van RBS opgenomen of het gebruik van ChatGPT/AI al dan niet is toegestaan. Door de snelle ontwikkelingen met betrekking tot het onderwerp, zal dit de komende jaren een belangrijk aandachtspunt blijven voor de examencommissie. De examencommissie is voor een hogeschoolbrede aanpak en zou ook graag zien dat in het studieprogramma wordt opgenomen hoe studenten op correcte wijze ChatGPT/AI kunnen gebruiken en toepassen in de beroepspraktijk.

In het afgelopen studiejaar zijn er bij de examencommissie geen aanwijzingen dan wel vermoedens binnen gekomen dat door docenten of examinatoren gefraudeerd is.

7.4. Toetsgerelateerde klachten (tentamenorganisatie)

De toetsgerelateerde klachten omvatten zowel inhoudelijke klachten over een toets als het aanvragen van een extra/vervroegde toetskans conform artikel 7.12 Student Handbook. In het studiejaar 2022/2023 heeft de examencommissie 190 van deze verzoeken ontvangen. In 74 gevallen is de klacht/het verzoek om een extra/vervroegde toetskans toegekend.

Als ingezoomd wordt, dan betrof het in overgrote deel van de gevallen een aanvraag voor een extra/vervroegde toetskans in het kader van artikel 7.12 Student Handbook. Bij de toekenning van een dergelijk verzoek wordt gekeken of de student voldoet aan de gestelde criteria. In sommige gevallen wordt ook gekeken of het verzoek van de student ondersteund wordt door het decanaat en/of de student geen onnodige studievertraging oploopt.

Als gekeken wordt naar de klachten met betrekking tot een toets, dan valt op dat er maar een enkele inhoudelijke klacht is. Het merendeel heeft ook hier betrekking op de aanvraag van een extra toetskans, omdat er bijvoorbeeld een probleem was met het uploaden van het gemaakte werk in LMS.

7.5. Hoorzittingen

In het afgelopen studiejaar hebben er 163 hoorzittingen plaatsgevonden. Hiervan hadden er 131 betrekking op vermeende fraude. Dit is in lijn met de standaard werkwijze om bij het vermoeden van fraude de student uit te nodigen voor een hoorzitting. De overige hoorzittingen hadden betrekking op extra of vervroegde toetskansen, klachten over toetsen, een individuele regeling of toetswisseling en overige regelingen.

Ten opzichte van vorig jaar is er sprake van een forse stijging. In het studiejaar 2021-2022 was er nog sprake van 122 hoorzittingen.

7.6. Beroepszaken bij CBE hoorzittingen

Ten opzichte van het studiejaar 2021-2022 zijn er in 2022-2023 aanzienlijk meer beroepszaken ingediend bij het College van Beroep voor Examens. Het betreft een stijging van 14 naar 32 zaken.

In het merendeel van de gevallen gingen de studenten in beroep omdat ze:

- Het oneens waren met de beoordeling van het ingeleverde werk.
- Graag een second opinion wilden met betrekking tot de beoordeling van hun werk.
- Zich niet konden vinden in de beslissing van de examencommissie dat er fraude was vastgesteld.

Op een geval na, heeft de examencommissie kunnen schikken met de studenten.

Een student heeft het beroep doorgezet. Dit beroep is uiteindelijk door het College van Beroep voor de examens van Hogeschool Rotterdam ongegrond verklaard.

8. Vooruitblik en aandachtspunten

8.1. Vooruitblik examencommissie

De verdere bezetting van de examencommissie is een belangrijk aandachtspunt voor het begin van het volgende studiejaar. De examencommissie is blij met de vijf sollicitaties die op de vacature zijn binnengekomen.

Het instellen van een toetsborgcommissie heeft volgend jaar de absolute prioriteit.

Een ander aandachtspunt is de samenvoeging van de examencommissies van HRBS en RBS.

Verder worden de ontwikkelingen met betrekking tot ChatGPT/AI nauwlettend in de gaten gehouden. Interessant zal zijn hoe de hoogste bestuursrechter zal oordelen over het gebruik van ChatGPT/AI in het kader van een vermoeden van fraude.

Het digitaliseren van het diplomaproces zal het risico op fouten verminderen en de examencommissie ook tijdwinst opleveren omdat niet alle getuigschriften individueel ondertekend hoeven te worden.

8.2. Aandachtspunten voor het College van Bestuur

- Zorg voor een eenduidig, verder uitgewerkt, beleid met betrekking tot het gebruik van AI.
- Digitaliseer het diplomaproces.

BIJDRAGE EXTERN LID

Vanaf 1 september 2015 verplicht de WHW examencommissies een extern lid op te nemen. Binnen de Hogeschool Rotterdam wordt verwacht dat het extern lid met een kritische blik kijkt naar de procedurele en inhoudelijke activiteiten van de examencommissie.

Het extern lid, afkomstig uit het bedrijfsleven, heeft jarenlang de CFO functie in een internationaal opererende organisatie vervuld, en is nu interim CEO/CFO en bedrijfsadviseur. Daarnaast is het extern lid tussen 2007 en 2016 betrokken geweest bij de Hogeschool Rotterdam als docent Finance in diverse masterprogramma's van Rotterdam Business School, en is het extern lid tussen 2006 en Juli 2023 kerndocent Finance geweest bij de Haagse Hogeschool in haar Master of Business Administration en Master of Financial Management and Control programma's.

Het externe lid maakte in studiejaar 2022-2023 binnen Hogeschool Rotterdam deel uit van drie examencommissies: de Rotterdam Business School (RBS), de Hogeschool Rotterdam Business School (HRBS) en de Rotterdam Academy (RAc).

Het doel en voordeel van deelname in meerdere (kamers van) examencommissies is onder andere een verdere vergelijking van werkwijzen om tot "best practices" te kunnen komen op het gebied van procedures en beleid, alsook van elkaar te kunnen leren.

Het extern lid wordt volwaardig beleidsmatig en inhoudelijk betrokken bij de examencommissie RBS. Daarnaast is het extern lid bij RBS betrokken bij eindniveauborging. Binnen de examencommissie wordt de inbreng van (externe) expertise door de "kritische vriend van buiten de organisatie" als waardevol en nuttig ervaren.

Binnen RBS is aan het extern lid 60 uur toegekend voor het vervullen van de diverse examencommissiewerkzaamheden.

Bij RBS wordt maandelijks op een professionele wijze vergaderd waarbij leden in kleine functionele teams de diverse taken van de examencommissie hebben uitgevoerd, en waarbij deze in de vergadering nog kort worden besproken en indien nodig geformaliseerd. Het extern lid is van mening dat in deze examencommissie het besluitvormingsproces goed is geborgd en op integere wijze plaats vindt.

Beginnende het nieuwe academische jaar zijn de examencommissies RBS (nu RBS-IB) en HRBS (nu RBS-NL) samengegaan, waarbij de "oude examencommissies" nu als gespecialiseerde examenkamers opereren binnen de nieuwe RBS examencommissie. Het komende jaar wordt in een haalbaarheidsonderzoek bekeken in hoeverre er in de toekomst gewerkt zal (blijven) worden met afzonderlijke kamers of dat een fusie tot één examencommissie tot de mogelijkheden behoort. De verdere standaardisering in rapportages en beleid leidt tot een steeds verdere vergelijkbare of gelijke vastlegging van processen en beleid, niet alleen bij RBS maar ook meer hogeschool breed. Dit komt de interne- en externe communicatie ten goede.

Niettemin zijn er wel enige kritische punten die genoemd dienen te worden:

Ten eerste de (structurele) onderbemensing van de examencommissie en toetsborgcommissie RBS. In de afgelopen jaren had de examencommissie te weinig menskracht wat heeft geleid tot (te) hoge werkdruk en te weinig tijd om alle examencommissiewerkzaamheden zoals benoemd in de WHW goed en consistent uit te kunnen voeren. Op het moment van schrijven beschikt de examencommissie in het geheel niet (meer) over een functionerende toetsborgcommissie wat betekent dat de examencommissie zowel haar eigen taken als de normaliter aan de toetsborgcommissie gemandateerde taken dient uit te voeren. Er dient zo snel mogelijk (weer) een toetsborgcommissie ingesteld te worden welke de examencommissie kan assisteren in het borgen van de kwaliteit van de (endlevel) examinering.

De reeds genoemde werkdruk en de (disproportionele) focus op studentenverzoeken, -klachten en fraude leidt tot minder focus op de primaire taak van de examencommissie, het borgen van de kwaliteit van de examinering en het getuigschrift. Alhoewel een en ander begrijpelijk is, aangezien de door studenten aangemaakte zaken regelmatig door blijven komen middels Osiris Zaak, en de examencommissie strikte deadlines hanteert om deze zaken af te wikkelen, kan en mag de primaire taak van de examencommissie niet uit het oog worden verloren. Aanbevolen wordt om de borgactiviteiten doorlopend en in elke vergadering te blijven agenderen en structureel in te plannen gedurende het academische jaar.

Helaas zijn, door het werknemersbeleid binnen RBS van het afgelopen jaar waarin actief werd gestimuleerd om een carrière buiten RBS na te streven, verscheidene meer ervaren examencommissieleden uit de examencommissie betrokken naar functies elders, wat de onderbemensingproblematiek alleen heeft vergroot als ook de noodzaak om nieuwe examencommissieleden aan te trekken en op te leiden. Op het moment van schrijven van deze (eind November 2023) is het nog steeds niet duidelijk hoeveel nieuwe examencommissieleden zullen toetreden en voor hoeveel uur / FTE, aangezien door het management toegezegde facilitering niet (tijdig of volledig) wordt doorgevoerd. (Update 6 Februari 2024: pas eind Januari 2024 was de examencommissie op volle sterkte, maar werd nog steeds gediscussieerd over uren). Het voorgaande ondermijnt de wettelijke onafhankelijkheid van de examencommissie en kan de uitvoerbaarheid van diens wettelijke taak om de kwaliteit van de examinering en de kwaliteit van het getuigschrift te borgen sterk negatief beïnvloeden.

Verder nog de fusie met examencommissie HRBS per 1 september 2023, voorlopig nog opgedeeld in twee examenkamers, maar wel als één examencommissie (H)RBS. Binnen het nieuwe RBS studeren nu 11.000 bachelorstudenten uit de totale Hogeschool Rotterdam studentenpopulatie van ruim 35.000, dus bijna een derde. De vraag kan gesteld worden bij welke grootte van de studentenpopulatie het nog verantwoord is om alle werkzaamheden onder te brengen bij één examencommissie en nog steeds voldoende recht te kunnen doen aan de individuele aandacht en borging van de kwaliteit per opleiding. Het CvB heeft zich (nog) niet uitgesproken over de uitvoerbaarheid en wenselijkheid hiervan.

Het bovenstaande betreft serieuze aandachtspunten en uitdagingen voor de examencommissie RBS-IB en deze dienen zo snel mogelijk te worden aangepakt en opgelost zodat de examencommissie goed kan functioneren en in staat is de kwaliteit van de examinering en het getuigschrift te (blijven) borgen.